

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

Μεταπτυχιακό Colloquium
του ΠΜΣ Νεοελληνικής Φιλολογίας
του Τμήματος Φιλολογίας
Ακαδ. έτος 2023-24

Τρίτη 26 Μαρτίου 2024, στις 19:00

**Στο Σπουδαστήριο ΜΝΕΣ
2^{ος} όροφος Νέου Κτιρίου Φιλοσοφικής, αρ. 208**

και στον σύνδεσμο zoom:

<https://authgr.zoom.us/j/92310117917?pwd=MGI0NlRp0eHhsamRVZ2VjVTNTWmNXdz09>

Ομιλήτρια:

Αλεξάνδρα Σαμουήλ

Καθηγήτρια Νεοελληνικής Φιλολογίας, Πανεπιστήμιο Κύπρου

***Ο εγγονοπουλικός «Jef το μέγα αυτόματον»:
Από το Isle of Man στη Φρυγία και από εκεί στην Ιταλία.***

Η ανακοίνωση αφορά το πολυσυζητημένο στο πλαίσιο του ελληνικού υπερρεαλισμού ποίημα του Νίκου Εγγονόπουλου «Μόλις σημάνουν τα μεσάνυχτα ο Jef το μέγα αυτόματον...», που, χάρη κυρίως στον τίτλο του, παραπέμπει ευθέως στον ορισμό του υπερρεαλιστικού σχεδίου, στον «καθαρό ψυχικό αυτοματισμό» του Α΄ Μανιφέστου.

Θέτοντας όμως τον αυτοματισμό ως προϋπόθεση μιας δημιουργικότητας χωρίς τροχοπέδη, ο André Breton, αντίθετα απ' ό,τι ορισμένες φορές πιστεύει η κριτική σχετικά με την αποκλειστικά φροϋδική καταγωγή του ελληνικού υπερρεαλισμού, υιοθετεί έναν παλιότερο όρο που ήδη από τα μέσα του 19^{ου} αιώνα βρίσκεται στον πυρήνα του γαλλικού ιατρικο-ψυχολογικού διαλόγου, παρέχοντας ένα γοητευτικό κλειδί για μια καινοφανή θεώρηση του εγκεφάλου. Από τη μια λοιπόν ο αυτοματισμός, αυτό το “εγκεφαλικό ασυνείδητο”, για το οποίο γινόταν λόγος ήδη από το 1840, και ο συνακόλουθος με αυτό θεραπευτικός, ιατρικός υπνωτισμός· και από την άλλη η «πνευματομανία», όπως καταγραφόταν το 1891 στον ελληνικό τύπο, που είχε να κάνει με την επικοινωνία του υλικού κόσμου με εκείνον των πνευμάτων, και η οποία γινόταν εφικτή με τα συχνά σε κατάσταση υπνωτισμού μέντιουμ, αποτελούν τις βάσεις για την κατανόηση του συγκεκριμένου, εγγονοπουλικού ποιήματος, αλλά και μεγάλου μέρους του έργου του Έλληνα ποιητή, σχεδιαγραφώντας κατά κάποιον τρόπο και τον ορισμό του της αυτόματης γραφής.